

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s Radou notárov EÚ (CNUE).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Závet sa môže vyhotoviť jedným z dvoch spôsobov: ako vlastnoručne napísaný závet alebo ako verejný závet.

Vlastnoručne napísaný závet môžu vyhotoviť iba osoby staršie ako 18 rokov a musí byť napísaný rukou od začiatku do konca a tiež podpísaný. Ak bol závet napísaný na písacom stroji alebo počítači, ak chýba podpis alebo ak bol nadiktovaný (napr. na magnetofónovú pásku), závet je neplatný a v dôsledku toho môžu dedičstvo dedič iba osoby oprávnené dedič z zákona, pokiaľ neexistuje žiadny iný platný závet, v ktorom by boli určené iné dediči. Z dôvodu kontroly je tiež veľmi dôležité, aby sa závetca podpísal celým menom (t. j. krstným menom a priezviskom), aby nemohlo dôjsť k žiadnym nejasnostiam, pokiaľ ide o skutočnosť, kto závet vyhotovil. Napokon, dôrazne sa odporúča uviesť do závetu čas a miesto, aby bolo zrejmé, kedy a kde bol tento úradný písomný záznam vyhotovený. Je to dôležité, pretože skorší závet sa môže zrušiť, celý alebo čiastočne, novým závetom. Ak v jednom, prípadne v oboch závetoch chýba dátum, je často nemožné určiť, ktorý zo závetov je novší a považuje sa za platný.

Manželia a registrovaní partneri majú tiež povolené vyhotoviť spoločný vlastnoručne napísaný závet. V tomto prípade vlastnoručne napísaný závet, ktorý vyhotovil jeden alebo obaja z manželov alebo partnerov, musí byť podpísaný oboma manželmi alebo partnermi spoločne [ďalšie podrobnosti nájdete v kapitole „Was ist ein gemeinschaftliches Testament?“ („Čo je spoločný závet“) na strane 28 brožúrky s názvom „Erben und Vererben“ („Dedenie a poručenie“), ktorú vydalo Spolkové ministerstvo spravodlivosti a ochrany spotrebiteľa (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz). Ak sa chcete vyhnúť chybám pri písaní závetu, mali by ste vyhotoviť verejný závet (nazývaný aj „notársky závet“). Znamená to ústne predniesť svoju poslednú vôľu a závet notárovi, ktorý ho potom písomne zaznamená, alebo osobne napísať závet a predložiť ho notárovi [ďalšie podrobnosti nájdete v kapitole „Das öffentliche Testament“ („Verejný závet“) na strane 26 brožúrky s názvom „Erben und Vererben“ („Dedenie a poručenie“), ktorú vydalo Spolkové ministerstvo spravodlivosti a ochrany spotrebiteľa]. Tento druh závetu môžu vyhotoviť aj maloleté osoby, ktoré dosiahli vek 16 rokov.

Pri uzatváraní dedičskej zmluvy sa obe strany musia dostaviť k notárovi súčasne [ďalšie podrobnosti nájdete v kapitole „Der Erbvertrag“ („Dedičská zmluva“) na strane 34 brožúrky s názvom „Erben und Vererben“ („Dedenie a poručenie“), ktorú vydalo Spolkové ministerstvo spravodlivosti a ochrany spotrebiteľa.]

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

S cieľom eliminovať riziko, že vlastnoručne napísaný závet bude ukrytý na neznámom mieste, že sa stratí alebo sa na neho po smrti závetcu zabudne, sa často odporúča (nie je to však povinné) uložiť závet na obvodnom súde (Amtsgericht) – alebo v spolkovej krajine Bádensko-Württembersko do konca roka 2017 na notárskom úrade (Notariat) – tak, aby bol v bezpečnej úschove. Notársky závet je vždy bezpečne uschovaný. To isté platí pre dedičskú zmluvu, pokiaľ zmluvné strany výslovne neuvedú, že sa zmluva nemá uložiť do úradnej úschovy. V tom prípade sa dokument namiesto toho uloží na notárskom úrade. Závet a dedičské zmluvy, ktoré sú bezpečne uschované, sa musia otvoriť po smrti osoby, ktorá vykonala v nich obsiahnutý právny úkon nakladania s majetkom *mortis causa* (táto osoba sa v zákone označuje ako „závetca“).

Od 1. januára 2012 sú vlastnoručne napísané závet a notársky overené právne úkony nakladania s majetkom *mortis causa* (závet a dedičské zmluvy), ktoré sú uložené v bezpečnej úschove na obvodných súdoch (alebo v spolkovej krajine Bádensko-Württembersko do konca roka 2017 na notárskych úradoch), elektronicky registrované v Centrálnom registri závetov v Bundesnotarkammer (Spolková notárska komora). V prípade právnych úkonov nakladania s majetkom *mortis causa*, ktoré boli vyhotovené pred týmto dátumom a uložené v bezpečnej úschove, sa príslušné údaje z registračných úradov prenesú do registra.

Spolková notárska komora ako registračný orgán dostáva oznámenia o všetkých domácich úmrtiach a informuje súd príslušný vo veciach dedenia (Nachlassgericht) o tom, ktoré právne úkony nakladania s majetkom sú registrované a kde sú uložené v bezpečnej úschove bezpečne uschovaného právneho úkonu nakladania s majetkom *mortis causa*.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Najbližší príbuzný môže byť prostredníctvom závetu vylúčený. Situácia, keď by pozostalý manžel, deti a deti detí alebo rodičia nemali dostať vôbec žiadne dedičstvo, hoci by boli osobami oprávnenými dedič z zákona, ak by neexistoval právny úkon nakladania s majetkom v závete, sa však vždy považovala za nespravodlivú. Vzhľadom na úradne uznané a zákonne potvrdené prijatie spoločnej zodpovednosti, to isté platí aj pre pozostalých registrovaných partnerov rovnakého pohlavia. Z toho dôvodu sa zákonom poskytuje tejto úzko vymedzenej skupine ľudí takzvaný „povinný dedičský podiel“. Osoby oprávnené na povinný dedičský podiel môžu požiadať dediča alebo dedičov o peňažnú platbu vo výške polovice hodnoty zákonného dedičského podielu.

Príklad: Po závetkyni je pozostalý manžel (s ktorým žila v majetkovom režime spoločných vzniknutých ziskov, keď každý z manželov si zachová vlastníctvo svojho majetku, ale nárast kombinovanej čistej hodnoty majetku manželov počas manželstva sa rozdeľuje rovnakým dielom) a dcéra. Závetkyňa vo svojom závete vymenovala ako vylučného dediča svojho manžela. Hodnota dedičstva je 100 000 EUR. Pomer určujúci povinný dedičský podiel dcéry je $\frac{1}{4}$ (keďže je zákonný podiel je $\frac{1}{2}$, rovnako ako podiel manžela, ktorý žil so závetkyňou v majetkovom režime spoločných vzniknutých ziskov). Suma peňazí, na ktoré má nárok, sa vypočíta ako súčin pomeru určujúceho povinný dedičský podiel a hodnoty dedičstva v čase jeho zdedenia. To znamená, že dcéra si môže nárokovať od manžela závetkyne povinný dedičský podiel vo výške 25 000 EUR ($\frac{1}{4} \times 100\,000$ EUR).

Závetcovia nemôžu vylúčiť nárok na tento povinný dedičský podiel zahrnutím osôb oprávnených na povinný dedičský podiel do závetu a poručením menej než polovice dedičovho zákonného podielu. V takých prípadoch má osoba oprávnená na povinný dedičský podiel nárok na dodatočnú sumu, ktorá doplní jej povinný dedičský podiel na polovicu zákonného podielu.

Príklad: Závetca vo svojom závete vymenoval ako dedičov svoju manželku (s ktorou žil v majetkovom režime spoločných vzniknutých ziskov) a ich dcéru, a to tak, že majú zdediť $\frac{2}{3}$ a $\frac{1}{3}$ jeho majetku, v uvedenom poradí. Hodnota dedičstva je 800 000 EUR. Pomer určujúci povinný dedičský podiel dcéry je $\frac{1}{4}$ (= 200 000 EUR). Vzhľadom na to, že bola zahrnutá do závetu a má zdediť 100 000 EUR ($\frac{1}{4}$ z 800 000 EUR), je oprávnená dostať dodatočnú sumu, ktorou sa vyrovná rozdiel (100 000 EUR).

Nárok na povinný dedičský podiel sa musí uplatniť do troch rokov odo dňa, keď sa každá osoba oprávnená na povinný dedičský podiel dozvedela o dedičstve a o právnom úkone nakladania s majetkom, ktorý má pre ňu negatívne účinky, a najneskôr tridsať rokov od času jeho zdedenia.

Dediči môžu požiadať o odloženie uspokojenia nároku na povinný dedičský podiel, ak by ich okamžité uspokojenie nároku vážne a nespravodlivo poškodilo. V právnych predpisoch sa uvádza situácia, ak by sa inak musel napríklad predať objekt slúžiaci ako domov rodiny. Riadny ohľad sa však musí brať aj na záujmy oprávnených osôb. Odklad znamená, že povinný dedičský podiel sa nemusí vyplatiť okamžite. Je na individuálnom rozhodnutí súdu, na aký dlhý čas sa môže odložiť uspokojenie nároku na povinný dedičský podiel a či sa musí v súvislosti s nárokom na povinný dedičský podiel poskytnúť záruka.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Ak nebol vyhotovený závet ani dedičská zmluva, uplatňujú sa pravidlá dedenia zo zákona.

Podľa nemeckého dedičského práva sa za dedičov považujú iba príbuzní, t. j. ľudia, ktorí majú so závetcom spoločných rodičov, starých rodičov alebo prarodičov, ako aj ľudia, ktorí majú so závetcom spoločných vzdialenejších predkov. Podľa tohto vymedzenia sa vzťahy so závetcom vzniknuté na základe manželstva vôbec nepovažujú za príbuzenské. Preto sú vylúčení z dedenia zo zákona napr. svokra, zať, nevlastný otec, nevlastná dcéra, manželova teta, manželov strýko atď., keďže nemajú so závetcom žiadnych spoločných predkov.

Rodinný vzťah môže vzniknúť aj adopciou (dieťať), keďže tento postup vytvára plnoprávny rodinný vzťah v zmysle zákona medzi dieťaťom a osvojiteľom, ako aj príbuznými osvojiteľa, so všetkými súvisiacimi právami a povinnosťami. Adoptované deti majú teda vo všeobecnosti rovnaké práva ako biologické deti (osobitné podmienky sa môžu uplatniť v prípade adopcie plnoletých „detí“).

Výnimku zo zásady, že dedia iba príbuzní, predstavujú manželskí partneri. Hoci zvyčajne nie sú navzájom príbuzní, a teda nemajú žiadnych spoločných predkov, majú právo na dedičstvo po manželskom partnerovi. Ak sú manželia rozvedení, právo na dedičstvo neexistuje. Za určitých okolností to platí aj v prípade manželov, ktorí ešte nie sú rozvedení, ale žijú oddelene.

Podľa dedičského práva majú registrovaní partneri rovnaké dedičské práva ako manželskí partneri. Naproti tomu iné formy spolužitia nevytvárajú zákonné právo na dedičstvo.

Dedičské právo, pokiaľ ide o príbuzných:

Nie všetci príbuzní majú rovnaké dedičské práva. Podľa zákona sú rozdelení na dedičov rôznych tried:

1. trieda

Medzi dedičov 1. triedy patria iba potomkovia poručiteľa, t. j. deti, vnuci, pravnuci atď.

Mimomanželské deti sú osobami oprávnenými dediť zo zákona po svojich matkách a otcoch a ich príslušných príbuzných. [Výnimka sa uplatňuje v prípadoch, keď závetca zomrel pred 29. májom 2009, ak sa mimomanželské dieťa narodilo pred 1. júlom 1949 – pozri poznámky pod čiarou na stranách 11 a 15 brožúrky s názvom „*Erben und Vererber*“ („Dedenie a poručenie“), ktorú vydalo Spolkové ministerstvo spravodlivosti a ochrany spotrebiteľa].

Ak existujú ľudia, ktorí patria do tejto skupiny veľmi blízkych príbuzných, ostatní vzdialenejší príbuzní nezískajú z dedičstva žiadny podiel.

Príklad: Závetca má jednu dcéru a viacero synovcov a neterí. Synovci a netere nezdedia nič.

Deti detí (t. j. vnuci, pravnuci atď.) spravida môžu niečo zdediť iba v prípade, že ich rodičia už zomreli alebo samotní rodičia dedičstvo odmietli.

Príklad: Pozostalými poručiteľa sú jedna dcéra a traja vnuci, deti syna, ktorý sám už zomrel. Dcéra dostane polovicu dedičstva, zatiaľ čo vnuci si musia rozdeliť druhú polovicu, teda polovicu, ktorú by inak dostal ich otec. To znamená, že každý z vnukov dostane dedičstva.

2. trieda

Dedičmi 2. triedy sú rodičia poručiteľa a ich deti a deti detí, t. j. súrodenci, synovci a netere závetcu. Opäť platí, že deti rodičov závetcu dedia iba v prípade, že rodičia závetcu už zomreli. Vtedy zdedia podiel po svojom zosnulom otcovi alebo zosnulej matke.

Príbuzní 2. triedy môžu dediť, iba ak neexistujú žiadni príbuzní 1. triedy.

Príklad: Pozostalými závetcu sú neter a synovec. Sestry a rodičia závetcu už zomreli. Neter a synovec preto zdedia každý polovicu dedičstva.

3. trieda a nasledujúce triedy

Do 3. triedy patria starí rodičia a ich deti a deti detí (teta, strýko, bratranec atď.), do 4. triedy patria prarodičia a ich deti a deti detí a tak ďalej. Dedenie zo zákona je v zásade založené na rovnakých pravidlách ako uvedené triedy. Pokiaľ však ide o 4. triedu, ak deti prarodičov už zomreli, potomkovia týchto detí už nie sú nasledujúci v poradí, ale výlučnými dedičmi sa teraz stávajú osoby, ktoré sú najbližšími príbuznými [v tomto okamihu sa systém dedenia na základe parentely (ktorý znamená postupné posudzovanie príbuzenstva rovnako vzdialeného od spoločného predka – *parentela*, až kým sa nenájde dedič) mení na príbuzenský systém (ktorý znamená určenie najbližšieho príbuzného na základe stupňov pokrvného príbuzenstva)].

Vždy platí, že stačí, aby žil jediný príbuzný predchádzajúceho stupňa a z dedenia sú vylúčení všetci možní dediči nasledujúceho stupňa.

Manželia a registrovaní partneri

Bez ohľadu na príslušné bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, pozostalá manželka, manžel alebo registrovaný partner sa považujú za osoby oprávnené dediť zo zákona a majú nárok na ¼ dedičstva popri všetkých potomkoch a na ½ dedičstva popri všetkých príbuzných 2. triedy (t. j. popri rodičoch, súrodencoch, synovcoch alebo neteriach závetcu), ako aj popri starých rodičoch.

Ak manželia žili v majetkovom režime spoločných vzniknutých ziskov (ktorý je základným režimom, pokiaľ sa manželia nedohodli na odlišnom majetkovom režime v rámci predmanželskej alebo svadobnej zmluvy), uvedený podiel sa zvyšuje o ¼. To isté platí pre registrovaných partnerov.

Ak neexistujú žiadni príbuzní 1. alebo 2. triedy, ani žiadni starí rodičia, pozostalý manžel/partner dostane celé dedičstvo.

Príklad: Pozostalými závetcu sú jeho manželka (s ktorou žil v majetkovom režime spoločných vzniknutých ziskov) a jeho rodičia. Manželka dostane ¾ (½ + ¼) a každý z rodičov, ako dedičov 2. triedy, dostane ¼ dedičstva. Navyše, v prípade, že ostatní dedičia sú príbuzní 2. triedy, ako v tomto prípade, alebo starí rodičia, má manželka nárok na prednostné právo (v nemčine „*Großer Voraus*“), ktoré sa obvykle týka všetkých predmetov domácnosti a svadobných darov (ak sú ostatní dedičia príbuzní 1. triedy, pozostalý manžel ako zákonný dedič má na tieto predmety nárok iba vtedy, pokiaľ by ich potreboval na riadny chod domácnosti).

Zákonné právo štátu na dedičstvo:

Ak neexistuje žiadny manželský partner alebo registrovaný partner a nedá sa určiť ani žiadny príbuzný, osobou oprávnenou dediť zo zákona sa stáva štát.

Jeho pohľadávka je vždy obmedzená na veľkosť dedičstva.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Vo veciach dedičstva je v zásade príslušný súd konajúci vo veciach dedenia obvodného súdu v poslednom zvyčajnom mieste pobytu závetcu (alebo v spolkovej krajine Bádensko-Württemberg do konca roka 2017 príslušný notársky úrad).

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Dedičstvo sa odmieta predložením vyhlásenia súdu príslušnému vo veciach dedenia. Toto vyhlásenie sa musí vyhotoviť pred súdom príslušným vo veciach dedenia, ktorý ho zaznamená, alebo sa mu musí predložiť po overení notárom (podrobnosti sú uvedené v ďalšej časti).

Vyhlásenie o prijatí dedičstva sa nemusí predložiť v žiadnej konkrétnej podobe a nie je potrebné potvrdenie o prijatí vyhlásenia. Ako vyjadrenie o prijatí dedičstva postačuje nevyužitie termínu na odmietnutie dedičstva.

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Dedičstvo alebo odkaz sa prijíma alebo odmieta predložením vyhlásenia poverenej osobe. Tou môže byť dedič (*Erbe*) alebo odkazovník (*Vermächtnisnehmer*, t. j. pre pod-dedičstvo alebo pod-odkaz [*Untervermächtnis*]).

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Nemecké dedičské právo nemá ustanovenie o vyhlásení o prijatí či odmietnutí povinného dedičského podielu.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Otvorenie závetu:

Právny úkon nakladania s majetkom v závete, ktorý bol predložený súdu príslušnému vo veciach dedenia alebo vybraný z bezpečnej úschovy, po smrti závetcu oficiálne otvorí súd príslušný vo veciach dedenia. Dedičom sa to oficiálne oznámi.

Konanie o vydaní osvedčenia o dedičstve:

Osvedčenie o dedičstve vydáva súd príslušný vo veciach dedenia (alebo v spolkovej krajine Bádensko-Württembersko do konca roka 2017 notársky úrad), ktorý určí, kto je dedičom, rozsah jeho dedičského práva a v prípade potreby stanoví následné dedenie alebo vykonanie závetu.

Súd príslušný vo veciach dedenia vydáva osvedčenie o dedičstve na základe žiadosti. Žiadateľ musí preukázať, že všetky údaje vyžadované v zákone sú presné, alebo musí predložiť zákonné vyhlásenie, v ktorom preukáže, že neexistujú dôvody na pochybnosti o presnosti uvedených údajov. Žiadateľ môže urobiť zákonné vyhlásenie v prítomnosti notára alebo na súde, pokiaľ v zákone príslušnej spolkovej krajiny nie je stanovené, že príslušní v tejto veci sú iba notári.

Vydanie európskeho osvedčenia o dedičstve:

V medzinárodnom zákone o správe vecí dedenia [*Internationale Erbrechtsverfahrensgesetz, IntErbRVG*] sú stanovené postupy týkajúce sa európskeho osvedčenia o dedičstve. Európske osvedčenie o dedičstve je osvedčením o dedičstve, ktoré je platné v takmer všetkých krajinách Európskej únie (s výnimkou Írska a Dánska). Vydáva sa aj na základe žiadosti súdu príslušného vo veciach dedenia vo forme notársky overenej kópie s obmedzeným časom platnosti. Hlavným cieľom vydávania osvedčenia je zjednodušiť riešenie otázok dedičstva v rámci EÚ.

Rozdelenie majetku:

Ak existuje viacero dedičov, dedičstvo sa stáva spoločným majetkom spoločenstva dedičov. V dôsledku toho iba spoludediči majú povolené spoločne nakladať s jednotlivými položkami dedičstva, napr. s cieľom predať auto závetcu, ak už nie je potrebné. Spoločne musia tiež spravovať dedičstvo. To často spôsobuje veľké problémy, najmä ak dediči žijú ďaleko od seba a nedokážu dospieť k dohode. Toto „vynútené spoločenstvo“ je spravidla veľmi nepohodlné a v zásade každý dedič môže požiadať o zrušenie spoločenstva žiadosťou o rozdelenie dedičstva. Najdôležitejšou výnimkou v tejto súvislosti je, keď závetca vo svojom závete stanovil, že dedičstvo sa nemá počas stanoveného obdobia deliť, aby napr. mohla pokračovať prevádzka rodinného podniku.

Ak závetca určil vykonávateľa závetu, ten je potom zodpovedný za rozdelenie dedičstva. Ak vykonávateľ závetu nebol určený, rozdelenie dedičstva musia vykonať samotní dediči. Na tento účel majú povolené požiadať o pomoc notára. Ak dediči nedokážu dospieť k dohode napriek tomu, že poverili notára, aby konal ako sprostredkovateľ, jedinou zostávajúcou možnosťou je podať žalobu.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Podrobnosti o dedení zo zákona sú uvedené v predchádzajúcej časti.

Ak poručiteľ zanechal závet, ten má prednosť pred pravidlami dedenia zo zákona. Dedičstvo teda dedia iba osoby vymenované v závete, ak závetca uviedol v závete pokyny týkajúce sa celého dedičstva. Podrobnosti o tom, kto má nárok na povinný dedičský podiel, sú uvedené v predchádzajúcej časti.

Smrťou závetcu prechádza dedičstvo zákonne na dediča alebo dedičov (zásada automatického nadobudnutia dedičstva). Dediči však majú právo svoje dedičstvo odmietnuť (pozri ďalšiu časť).

Závetca môže tiež zanechať dedičstvo alebo odkaz vo svojom závete, napr. rozdelením jednotlivých položiek dedičstva alebo konkrétnych peňažných súm konkrétnym ľuďom. V takých prípadoch príjemcovia dedičstva/odkazu (odkazovníci) nie sú zaradení do tried ako dediči, ale majú voči odporcovia alebo odporcom nárok na čokoľvek, čo im závetca konkrétne odkázal v závete.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Odmietnutie dedičstva:

Dediči nie sú zodpovední za záväzky dedičstva, ak sa vzdali dedičstva v stanovenom termíne. Vo všeobecnosti platí zásada, že dedič sa musí vzdať svojho dedičstva do šiestich týždňov odo dňa, keď bol oboznámený so skutočnosťou, že mu pripadlo dedičstvo, a s východiskami svojho štatútu dediča, a musí to urobiť predložením oficiálneho vyhlásenia súdu príslušnému vo veciach dedenia. Môže to urobiť priamo pred súdom príslušným vo veciach dedenia, ktorý vyhlásenie zaznamená, alebo ho môže predložiť po overení notárom. V druhom prípade postačuje predloženie listu, ale pravosť podpisu dediča musí byť overená notárom. Úkon odmietnutia alebo prijatia dedičstva je spravidla záväzný.

Zodpovednosť v prípade prijatia dedičstva:

Ak dediči príjmu svoje dedičstvo, majú z právneho hľadiska v zásade rovnaké práva a povinnosti ako závetca vo vzťahu k zdedenému majetku. To znamená, že zdedia aj dlhy závetcu a v zásade musia použiť na ich splatenie aj svoj vlastný majetok.

Dediči však môžu obmedziť svoju zodpovednosť za zdedené dlhy na takzvaný „zákonný majetok“ („*Erbmasse*“). To znamená, že veritelia, ktorým poručiteľ dlhoval, môžu svoje straty vyrovnáť zo zákonného majetku, ale vlastný majetok dedičov zostáva chránený pred tretími stranami. Dediči môžu toto obmedzenie zodpovednosti dosiahnuť jedným z týchto dvoch spôsobov: môžu buď predložiť súdu príslušnému vo veciach dedenia žiadosť o správu dedičstva v mene veriteľov alebo môžu predložiť žiadosť o začatie konkurzného konania v súvislosti s dedičstvom obvodnému súdu, ktorý je príslušný konať ako konkurzný súd.

Ak hodnota dedičstva nestačí ani na to, aby sa uhradili náklady na správu dedičstva v mene veriteľov alebo na konkurzné konanie, dediči môžu napriek tomu dosiahnuť obmedzenie zodpovednosti. Ak veriteľ uplatňuje svoje nároky, dediči sa môžu odvolať na nedostatočnú hodnotu dedičstva. Dediči môžu potom odmietnuť vyrovnanie záväzkov dedičstva, keďže hodnota dedičstva nie je dostatočná na ich uhradenie. Dediči však musia dané dedičstvo odovzdať veriteľom.

Ak chcú dediči jednoducho predísť situácii, keď by museli čeliť dlhom, s ktorými nepočítali, musia začať postup verejného oznámenia („*Aufgebotsverfahren*“). V rámci neho môžu predložiť súdu príslušnému vo veciach dedenia žiadosť, na základe ktorej veritelia závetcu musia do stanoveného termínu oznámiť súdu neuhradený dlh, ktorý voči nim mal závetca. Ak veriteľ včas neoznámí svoje nároky, musí sa uspokojiť s tým, čo z dedičstva nakoniec zostane. Postup verejného oznámenia môže tiež vyjasniť situáciu dedičov tým, že sa ukáže, či sú dôvody na zavedenie úradnej správy dedičstva na základe žiadosti o správu dedičstva alebo o konkurzné konanie v súvislosti s dedičstvom.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľností?

Je potrebné podať žiadosť o zmenu údajov v katastri podloženú dôkazom, že súčasné údaje nie sú správne, aby dedič vlastníka majetku mohol byť zapísaný do katastra ako vlastník. Aby bolo možné požiadať o zmenu údajov v katastri po smrti registrovaného majiteľa, žiadateľ musí najskôr mať dôkaz o svojom štatúte dediča.

Žiadateľ v takých prípadoch ako podklad na vykonanie zmeny údajov v katastri môže preukázať svoj štatút dediča predložením osvedčenia o dedičstve alebo európskeho osvedčenia o dedičstve.

Ak sa dedičstvo zakladá na právnom úkone nakladania s majetkom *mortis causa* stanovenom vo verejnom dokumente (v notárskom záвете alebo dedičskej zmluve), postačí predložiť katastrálnemu úradu (*Grundbuchamt*) doklad o právnom úkone nakladania s majetkom a úradný záznam z jeho otvárania.

Ak je predmetom odkazu nehnuteľný majetok, na prevod majetku odkazovníkovi je vždy potrebné predložiť notársku zápisnicu, bez ohľadu na to, aké pravidlá dedenia sa uplatňujú. V tejto notárskej zápisnici musí byť preukázané, že odkazovník je oprávnený prevziať do vlastníctva nehnuteľný majetok. V závislosti od povahy daného prípadu môže byť potrebné predložiť aj ďalšie dokumenty. Aby sa napríklad mohla obchodná spoločnosť registrovať ako dedič, žiadatelia musia predložiť dôkaz o svojej právomoci zastupovať túto spoločnosť (napr. výpis z obchodného registra).

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadostí? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadostí, aké kroky treba podniknúť?

Podľa nemeckého dedičského práva sa môže uplatniť správa dedičstva v mene veriteľov, aby sa predišlo vymáhaniu dlhov na úkor vlastného majetku dedičov. Súd príslušný vo veciach dedenia môže nariadiť prevzatie dedičstva do správy iba na základe žiadosti oprávnenej osoby (dediča, vykonávateľa závetu, veriteľa vo vzťahu k dedičstvu, nadobúdateľa celého dedičstva alebo následného dediča).

Správca dedičstva je úradne poverený orgán. Hoci je zodpovedný za správu celého majetku cudzej osoby, v prípade právneho sporu má sám osebe štatút strany. Svoje úradné povinnosti pri správe majetku inej osoby vykonáva ako súkromná osoba s cieľom uspokojiť záujmy všetkých zainteresovaných strán (dedičov a veriteľov). Cieľom procesu správy dedičstva, ktorý je správca dedičstva oprávnený, a samozrejme, povinný uskutočňovať, nie je len udržiavanie a zväčšovanie dedičstva, ale predovšetkým uspokojovanie veriteľov vo vzťahu k dedičstvu. Hlavnou úlohou správcu dedičstva je zabezpečiť, aby sa záväzky dedičstva vyrovnali.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Okrem samotných dedičov, (konkurzného) správcu dedičstva (pozri predchádzajúcu časť) a vykonávateľa závetu (pozri nasledujúcu časť), je možné príslušné právomoci zveriť aj opatrovníkovi dedičstva.

Súd príslušný vo veciach dedenia úradne nariadi opatrovníctvo dedičstva, ak je to v danom okamihu potrebné vzhľadom na neistú identitu zodpovedného dediča alebo ak nie je známe, či dedič prijal dedičstvo. Cieľom opatrovníctva dedičstva je ochraňovať a udržiavať dedičstvo v záujme neznámeho dediča. Súd príslušný vo veciach dedenia stanoví rozsah zodpovednosti opatrovníka dedičstva podľa potreby. Tento rozsah môže byť pomerne široký alebo môže byť jednoducho zameraný na správu jednotlivých položiek dedičstva. Opatrovníkovi dedičstva sa spravidla zverí zodpovednosť za zistenie neznámych dedičov a za ochranu a udržiavanie dedičstva.

Cieľom opatrovníctva dedičstva v zásade nie je uspokojovanie veriteľov vo vzťahu k dedičstvu, pretože je v prvom rade zamerané na ochranu dedičov. Udelením výnimky sa rozsah povinností opatrovníka dedičstva môže rozšíriť aj o použitie dedičstva na vyrovnanie záväzkov dedičstva, ak je to nevyhnutné pre riadne spravovanie a udržiavanie majetku, prípadne aby sa zabránilo stratám alebo škodám, predovšetkým akýmkoľvek nákladom, ktoré by mohli vzniknúť v dôsledku zbytočných právnych sporov.

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Závetca môže určiť jedného alebo viacerých vykonávateľov svojich právnych úkonov nakladania s majetkom *mortis causa*. Môže tiež poveriť tretiu stranu, vykonávateľa závetu alebo súd príslušný vo veciach dedenia, aby určila (ďalšieho) vykonávateľa závetu. Povinnosti vykonávateľa závetu sa začínajú hneď po prijatí tejto úlohy poverenou osobou.

Podľa zákona je povinnosťou vykonávateľa závetu vykonávať právne úkony nakladania s majetkom v záвете závetcu. Ak existuje viacero dedičov, vykonávateľ závetu je zodpovedný za rozdelenie dedičstva medzi nich.

Vykonávateľ závetu je povinný spravovať dedičstvo. Predovšetkým je oprávnený prevziať dedičstvo a disponovať jednotlivými jeho položkami. V tomto prípade nemajú dediči právomoc disponovať žiadnou položkou dedičstva, ktorá patrí do správy vykonávateľa závetu. Vykonávateľ závetu je tiež oprávnený prevziať záväzky týkajúce sa dedičstva, ak je to nevyhnutné pre riadne spravovanie majetku. Je oprávnený disponovať položkami dedičstva iba bezplatne, ak si to vyžaduje morálny záväzok alebo ohľad na všeobecnú slušnosť.

Závetca však môže obmedziť právomoci vykonávateľa závetu, ak to považuje za vhodné v porovnaní s právomocami, ktoré sú stanovené v právnych predpisoch. Má tiež právo určiť obdobie na vykonanie závetu. Mohol by napríklad umožniť vykonávateľovi závetu manipulovať s dedičstvom a rozdeliť ho iba v krátkom čase. Na druhej strane by však rovnako mohol vo svojom záвете alebo dedičskej zmluve uviesť pokyny, podľa ktorých by sa dedičstvo podrobilo dlhodobému procesu vykonávania závetu. Dlhodobé vykonávanie závetu môže byť v zásade stanovené maximálne na 30 rokov od skutočného dátumu splatnosti dedičstva. Závetca však môže dať pokyn, aby správa dedičstva pokračovala až do smrti dediča alebo vykonávateľa závetu alebo do vzniku konkrétnej udalosti, ktorá nastane u jedného alebo druhého. V takých prípadoch môže vykonávanie závetu trvať dlhšie než 30 rokov.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Na preukázanie skutočnosti, že dedič je nositeľom dedičského práva, napr., ak chce previesť na svoje meno pozemok alebo účet, ktorý je vedený na meno závetcu, je vo všeobecnosti potrebné osvedčenie o dedičstve alebo európske osvedčenie o dedičstve. Ak existuje verejný závet (pozri predchádzajúcu časť), nemusí byť v takých prípadoch potrebné predložiť osvedčenie o dedičstve alebo európske osvedčenie o dedičstve.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 01/09/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.